

LANDSEXAMEN MAVO 2020-2021

Examenprogramma NEDERLANDS M.A.V.O.

1 Het eindexamen

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen, het commissie-examen schriftelijk gedeelte en het commissie-examen mondeling gedeelte. Het centraal examen wordt afgenomen in één zitting van 2½ klokuren. Het commissie-examen schriftelijk gedeelte wordt schriftelijk afgenomen en het commissie-examen mondeling gedeelte wordt mondeling afgenomen. Het commissie-examen schriftelijk gedeelte duurt 2 uur en het commissie-examen mondeling gedeelte duurt ½ uur.

2 Het examenprogramma

Het examenprogramma voor het centraal examen en het commissie-examen Nederlands bestaat uit de volgende (sub)domeinen:

Examenprogramma Nederlands Mavo			
Domeinen	Centraal examen	Commissie-examen schriftelijk gedeelte	Commissie-examen mondeling gedeelte
NE/K/1 Oriëntatie op leren en werken			x
NE/K/2 Basisvaardigheden			x
NE/K/3 Leervaardigheden in het vak Nederlands	x		x
NE/K/4 Luister- (en kijkvaardigheid)*			
NE/K/5 Spreek- en gespreksvaardigheid			x
NE/K/6 Leesvaardigheid	x		x
NE/K/7 Schrijfvaardigheid	x	x	
NE/K/8 Fictie			x
NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie			x
NE/V/2 Schrijven op basis van documentatie	x		
NE/V/3 Vaardigheden in samenhang	x		x

* In de nabije toekomst, bij het voldoen aan de randvoorwaarden, wordt Luister- en kijkvaardigheid gegeven.

3 Het centraal examen Nederlands

Het centraal examen heeft betrekking op de domeinen NE/K/3, NE/K/6, NE/K/7, NE/V/2 en NE/V/3.

4 Het commissie-examen schriftelijk gedeelte Nederlands

Het commissie-examen schriftelijk gedeelte Nederlands heeft betrekking op de eindtermen van de domeinen K/7.

5 Het commissie-examen mondeling gedeelte Nederlands

Het mondeling gedeelte heeft betrekking op de eindtermen van de domeinen NE/K/1, NE/K/2, NE/K/3, NE/K/4*, NE/K/5, NE/K/6, NE/K/8, NE/V/1 en NE/V/3.

6 De leerstofomschrijving

- De te bestuderen leerstof: Nieuw Nederlands (5^e editie) deel 4 vmbo-gt
Lezen: Samenvatten (blz. 224 – 228) Nieuw Nederlands (5^e editie) deel 4 vmbo-gt
H. 1 t/m H. 5 Taalverzorging. Reader Examen Schrijfvaardigheid Nederlands.

Centraal examen

- Leesvaardigheid (Tekst)
- Functionele Schrijfvaardigheid (Schrijfvaardigheid)
Reader Examen Schrijfvaardigheid Nederlands. (zie website)

Examenvoorbereiding.

- www.ea.aw
<zoek> het letter L op in het alfabet balk en druk erop
<klik> op Landsexamen
<zoek> examenprogramma's mavo kandidaten
<klik> oefenmateriaal
<kies> het examen Nederlands leesvaardigheid of schrijfvaardigheid van bv.
schooljaar 2018-2019 om te oefenen.
- Stencil Theorie en voorbeelden van schrijfoopdrachten

Commissie-examen schriftelijk gedeelte

Het commissie-examen schriftelijk gedeelte omvat: Samenvatten en Taalverzorging

- Bij het onderdeel samenvatten krijgt de kandidaat een artikel van ongeveer
800 - 1000 woorden. Hiervan wordt door middel van een voor gestructureerde
opdracht een globale samenvatting gemaakt.

Leerstof: Nieuw Nederlands (5^e editie) deel 4 vmbo-gt Lezen: Samenvatten (blz. 224 – 228)

- Bij het onderdeel taalverzorging krijgt de kandidaat ongeveer 75 spellings- en/of
formuleringsitems te maken.

Leerstof: Nieuw Nederlands (5e editie) deel 4 vmbo-gt H. 1 t/m H. 5 Taalverzorging

- Literatuur (zie bijlage 1)
 - I) **Vijf (5)** boeken waarvan:
 - **Eén (1)** of **twee (2)** Caribische literatuur (Arubaanse/Antilliaanse of Surinaamse
schrijvers/schrijfsters)
 - **Drie (3)** of **vier (4)** Algemene literatuur (jeugd- of volwassen)N.B. - U mag maximaal **een (1)** werk van een schrijver op de lijst zetten.
- U mag maximaal **twee (2)** jeugdboeken kiezen.
 - II) **Eén (1)** onderwerp/artikel (van tussen 1000 – 1500 woorden)
De keuze van onderwerp/artikel is vrij. Het kan onderwerpen op cultureel, politiek,
sociaal, technisch gebied, enz. zijn.
 - III) - De kandidaat krijgt een tekst om te lezen en krijgt 5 minuten
voorbereidingstijd.
 - De vijf (5) boeken en de (1) onderwerp/artikel komen ook aan de orde.

Vak	Omschrijving	MAVO
NE	LITERATUURLIJST incl. gekozen onderwerpen	5 Boeken 1 onderwerp of 1 artikel

Alle documenten worden online ingeleverd via het webportaal.

Zorg ervoor dat u zelf ook een kopie behoudt, daar u de stukken op de dag van het mondeling examen dient mee te nemen.

Kandidaten die te laat zijn met de inlevering van de literatuurlijst (inclusief onderwerp en/of artikel en/of gedichten) of die geen literatuurlijst hebben ingeleverd worden automatisch uitgesloten van verdere deelname aan het landsexamen voor het betreffende vak. Indien uw literatuurlijst wordt afgekeurd, wordt u via e-mail hiervan op de hoogte gesteld.

U dient te allen tijde bereikbaar te zijn. Nadat u gemaild wordt dat uw literatuurlijst is afgekeurd, krijgt u éénmalig drie (3) dagen (vanaf de dag nadat u gemaild bent) de tijd om de literatuurlijst te verbeteren of aan te vullen. Indien u de gecorrigeerde literatuurlijst, niet binnen de vastgestelde termijn hebt ingeleverd, wordt u **automatisch uitgesloten** van verdere deelname aan het landsexamen voor dat vak.

7 Toegestane hulpmiddelen tijdens het centraal examen

- Een **ééndelig** verklarend woordenboek NE of een woordenboek van NE naar een vreemde taal (de thuistaal van de kandidaat) (zie rooster centraal schriftelijke examens Mavo 2021)

Bijlage 1

Voorbeeld boekenlijst Nederlands Mavo 2021

Nederlandse Schrijvers:

Categorie jeugdliteratuur

<u>Schrijver</u>	<u>Titel van het boek:</u>
• Guus Kuijer	: Drie verschrikkelijke dagen
• Anne Frank	: Het achterhuis
• Miep Diekmann	: Dan ben je nergens meer
• Miep Diekmann	: Total Loss, weetjewel
• Jan Terlouw	: Oorlogswinter
• Jan Terlouw	: Gevangenis met een open deur
• Anke de Vries	: Blauwe plekken
• Anke de Vries	: Weg uit het verleden
• Carry Slee	: Spijt / Pijnstillers / Afblijven / Kappen / Razend / Paniek
• Carry Slee	: Radeloos / Bangkok Boy / Fatale liefde / Joël Brainwash
• Karlijn Stoffels	: Mosje en Reizele
• Khalid Boudou	: Pizza Maffia
• Annejoke Smids	: Belladonna
• Bibi Tumon Tak/ Caste	: Latino King
• Marita de Sterck	: Splinters
• Tjibbe Veldkamp	: De lachaanval
• Mariken Jongman	: Rits
• David Almond	: De wildernis
• Joost Heyink	: De afgrond
• Lydia Rood en Mohamed Sahli	: Brief uit Hollanda
• Patrick Lagou	: Het beest van de Canigou
• Caja Cazemier	: Kid kind
• Veronica Hazelhoff	: De bijenkoningin
• Maren Stoffels	: Dreadlocks en lippenstift
• Hans Hagen	: Kom terug
• Simone van der Vlugt	: Jehanne / De slavenring / Schijndood / Bloedgeld
• Leon Winter	: Supertex
• Bart Moeyaert	: Het is de liefde die we niet begrijpen
• Vrank Post	: Bad boys for life
• Erna Sassen	: Dit is geen dagboek
• Rindert Kromhout	: Soldaten huilen niet
• Bies van Ede	: Ijskoude handen
• Ernest van der Kwast	: Mama Tandoori
• Mirjam Oldenhave	: Voor jou 10 anderen
• Lydia Rood	: Een mond vol dons
• Marion Bloem	: Matabia
• Yvonne Keuls	: De moeder van David S.
• Yvonne Keuls	: Het verrotte leven van Floortje Bloem
• Helen Vreeswijk	: De kick
• Anne Provoost	: De roos en het zwijn
• Theo Hoogstraaten	: Blind date / Hot spot
• Johan Diepstraten & Roel Bossink	: Dood door schuld?
• Mirjam Mous	: Boy 7

Categorie volwassen literatuur

Schrijver

Titel van het boek:

- Tim Krabbé : Het gouden ei / Kathy's dochter / Vertraging
- Carry Slee : Moederkruid / Ooggetuigen
- Tommy Wieringa : Joe Speedboot
- Tessa de Loo : Isabelle/ De zoon uit Spanje / De tweeling
- Simone van der Vlugt : Herfstlied
- Harry Mulisch : Twee vrouwen
- Dimitri Verhulst : Problemski hotel
- A. van der Heijden : Mim
- Herman Koch : Het diner
- Jan Wolkers : Turks Fruit / Kort Amerikaans / Brandende liefde
- Gerard Reve : Werther Nieland
- R. J. Peskens : Mijn tante Coleta
- Carl Friedman : Tralievader / Twee koffers vol
- Philip Huff : Dagen van gras (176 p)
- Boudewijn Buch : De kleine blonde dood
- Renate Dorrestein : Echt sexy
- Hella S. Haasse : Oeroeg
- Bert Wagendorp : Ventoux
- Rascha Peper : Dooi
- Willem F. HErmans : Homme's Hoest
- Remco Campert : Een liefde in Parijs / Het leven is vurrukkulluk
- Saskia Noort : De eetclub
- Mensje van Keulen : De laatste gasten
- Karel Glastra van Loon: De passievruucht
- Marga Minco : Het bittere kruid
- Robert Vuijsje : Alleen maar nette mensen
- Lieneke Dijkzeul : Wat overblijft
- Annejet van der Zijl : Sonny Boy

Antilliaanse/ Arubaanse Schrijvers:

Categorie jeugdliteratuur

<u>Schrijver</u>	<u>Titel van het boek:</u>
• Richard Pieternella	: Niet huilen bij de zee
• Desiree Correa	: Mosa's eiland
• Sonia Garmers	: Wonen in een glimlach

Categorie volwassen literatuur

<u>Schrijver</u>	<u>Titel van het boek:</u>
• Frank Martinus Arion	: Dubbelspel
• Denis Henriquez	: Zuidstraat / Delft Blues
• Diana Lebac	: Sherry / De langste maand
• Cola Debrot	: Mijn zuster de negerin
• Jacques Thönissen	: Eilandzigeuner
• Cynthia McLeod	: Hoe duur was de suiker? (Surinaams)

Bijlage 2 De eindtermen

- **NE/K/1 Oriëntatie op leren en werken**
De kandidaat kan zich oriënteren op de eigen loopbaan en het belang van Nederlands in de maatschappij.
- **NE/K/2 Basisvaardigheden**
De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken, en informatie verwerven, verwerken en presenteren.
- **NE/K/3 Leervaardigheden in het vak Nederlands**
 1. De kandidaat beheerst een aantal strategische vaardigheden die bijdragen tot de ontwikkeling van het eigen leervermogen.
 2. De kandidaat kan strategieën kiezen en hanteren, die afgestemd zijn op het bereiken van verschillende lees-, schrijf-, luister- en kijkdoelen.
 3. De kandidaat kan strategieën kiezen, die het eigen taalleerproces bevorderen.
 4. De kandidaat kan compenserende strategieën kiezen en hanteren wanneer de eigen taal- of communicatieve kennis tekortschiet.
 5. De kandidaat kan op basis van argumenten een persoonlijk oordeel geven over teksten, programma's en fictie.
- **NE/K/4 Luister- (en kijkvaardigheid)***
 1. De kandidaat kan luister- en kijkstrategieën hanteren.
 2. De kandidaat kan compenserende strategieën kiezen en hanteren wanneer de eigen taalkennis tekortschiet.
 3. De kandidaat kan het doel van de makers van een programma aangeven.
 4. De kandidaat kan het hoofdonderwerp, de hoofdgedachte en/of de belangrijkste elementen van een programma weergeven.
 5. De kandidaat kan een oordeel geven over een programma op grond van aanwijsbare tekstgegevens.
 6. De kandidaat kan een instructie uitvoeren.
 7. De kandidaat kan de waarde en betrouwbaarheid aangeven van de informatie die door de massamedia verspreid wordt.
- **NE/K/5 Spreek- en gespreksvaardigheid**
 1. De kandidaat kan strategieën hanteren ten behoeve van de spreek- of gespreksituatie.
 2. De kandidaat kan compenserende strategieën kiezen en hanteren wanneer de eigen taalkennis tekortschiet.
 3. De kandidaat kan het spreek-/luisterdoel in de situatie tot uitdrukking brengen.
 4. De kandidaat kan het spreek-/luisterdoel en taalgebruik richten op verschillende soorten publiek.
 5. De kandidaat kan het spreekdoel van anderen herkennen en de reacties van anderen inschatten.
 6. De kandidaat kan het verschijnsel van in Nederland voorkomende taalvarianten onderkennen en er in spreek- en gespreksituaties op inspelen.
- **NE/K/6 Leesvaardigheid**
 1. De kandidaat kan leesstrategieën hanteren.
 2. De kandidaat kan compenserende strategieën kiezen en hanteren wanneer de eigen taalkennis tekortschiet.
 3. De kandidaat kan de functie van beeld en opmaak in een tekst herkennen.

4. De kandidaat kan het schrijfdoel van de auteur aangeven.
 5. De kandidaat kan een tekst indelen in eenheden als inleiding, kern en slot.
 6. De kandidaat kan van de kern van een tekst de hoofdgedachte van de verschillende tekstdelen geven en de functie van de delen benoemen.
 7. De kandidaat kan met behulp van een voor gestructureerde opdracht van een eenvoudige tekst een globale samenvatting geven, waarin hoofdonderwerp en hoofdgedachte en de gedachtegang in de tekst worden verwoord.
 8. De kandidaat kan op eenvoudig niveau verschillende tekstrelaties herkennen.
 9. De kandidaat kan talige middelen herkennen, die een schrijver hanteert om zijn of haar doel te bereiken.
 10. De kandidaat kan een oordeel geven over de tekst op grond van aanwijsbare tekstgegevens.
- **NE/K/7 Schrijfvaardigheid**
 1. De kandidaat kan schrijfstrategieën hanteren.
 2. De kandidaat kan compenserende strategieën kiezen en hanteren wanneer de eigen taalkennis tekortschiet.
 3. De kandidaat kan het schrijfdoel in teksten tot uitdrukking brengen.
 4. De kandidaat kan het schrijfdoel en taalgebruik richten op verschillende soorten lezerspubliek.
 5. De kandidaat kan conventies hanteren met betrekking tot tekstsoorten, tekst- en alineaopbouw, spelling en interpunctie en uiterlijke verzorging.
 6. De kandidaat kan beschikbare elektronische hulpmiddelen in het schrijfproces gebruiken.
 - **NE/K/8 Fictie**
 1. De kandidaat kan verschillende soorten fictiewerken herkennen.
 2. De kandidaat kan het denken en handelen van de personages in het fictiewerk beschrijven.
 3. De kandidaat kan de in het fictiewerk beschreven situatie onder woorden brengen.
 4. De kandidaat kan de relatie tussen het fictiewerk en de werkelijkheid toelichten.
 5. De kandidaat kan een persoonlijke reactie geven op een fictiewerk en deze toelichten met voorbeelden uit het werk.
 6. De kandidaat kan kenmerken van fictie in een fictiewerk herkennen met betrekking tot tijd, ruimte, opbouw en thema.
 7. De kandidaat kan relevante achtergrondinformatie verzamelen en selecteren.
 8. De kandidaat kan compenserende strategieën gebruiken wanneer de eigen taalkennis tekortschiet.
 9. De kandidaat kan een fictiedossier samenstellen, waarin hij/zij verslag uitbrengt van en reageert op gelezen/bekeken fictiewerken.
 - **NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie**
 1. De kandidaat kan zelfstandig informatie verwerven, verwerken en verstrekken in het kader van de praktische opdracht.
 - **NE/V/2 Schrijven op basis van documentatie**
 1. De kandidaat kan, onder gebruikmaking van documentatie die hij/zij heeft verzameld in het kader van de praktische opdracht, voor een te schrijven tekst:
 - onderwerp, doel, publiek en tekstsoort bepalen dan wel aflezen uit een verstrekte schrijfoopdracht

- relevante inhoudselementen selecteren en deze passend ordenen en verwoorden
 - strategieën hanteren, die op het bereiken van de benodigde lees- en schrijfdoelen zijn afgestemd
 - de informatie presenteren op een doel- en publiekgerichte wijze en overeenkomstig de voor de tekstsoort geldende conventies
- **NE/V/3 Vaardigheden in samenhang**
De kandidaat kan de vaardigheden uit het kerndeel in samenhang toepassen.